

A Hálózatban Működő Gyógyszertárak Szövetségének álláspontja az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló előterjesztés tervezetére vonatkozóan

2016. október

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának felkérésének eleget téve a Hálózatban Működő Gyógyszertárak Szövetsége részt vett az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló előterjesztés tervezetének véleményezésében. A Szövetség a tervezettel kapcsolatos javaslatait 2016. október 10-én eljuttatta az Emberi Erőforrások Minisztériumának Egészségügyért felelős államtitkárságára.

A Hálózatban Működő Gyógyszertárak Szövetsége a megküldött előterjesztéssel kapcsolatban az alábbi véleményt alakította ki.

Az előterjesztés indokolásában hiányoljuk az átgondolt és kellő részletességgel történő jogszabályalkotás megjelenését, hiszen a módosítás számos alapvető alkotmányos és emberi jogi alapelveket sértő eljárásrendet teremt meg, amelynek jogszabályi és eljárásjogi garanciái teljes mértékben hiányoznak!

A módosító törvényben rögzített alábbi rendelkezéseinek jogszabályba iktatását teljes egészében ellenezzük, annak garanciális és eljárásjogi hiányosságai okán, azaz a

- a módosító törvény 39.§-ának, amely a Gyftv. II. részét a tervezett 53/D. §-sal egészíti ki ¹,
- a módosító törvény 40.§-ának, amely a Gyftv. 54. §-át egészíti ki ²,
- a módosító törvény 41.§-ának, amely a Gyftv. II. részét a tervezett 78. §-sal egészítik ki ³,
- a módosító törvény 45.§-ának, amely a Gyftv. 59. § (1) bekezdés c) pontját módosítja ⁴

módosítását nem tartjuk elfogadhatónak, kérjük annak módosító törvényből való törlését.

Az előterjesztés indokolása is sajnálatos módon igen szűkszavúan ír ezen lényeges és rendhagyó módosításról, továbbá nélkülöz minden olyan egyéb információt, amely indokolná a jogszabályban szándékolt jelentős alkotmányos alapjogokat sértő eljárásrend kiépítését. Az indokolás mindösszesen az alábbiakat írja tehát ezen módosításról:

„A többségi gyógyszereszi tulajdoni hányadra vonatkozó, 2017. január 1-jétől érvényes előírások ellenőrzésének elősegítése, a hatóság fellépésnek megerősítése érdekében szükséges a társasági szerződéshez kapcsolódó szerződések, dokumentumok vizsgálatára vonatkozóan részletszabályok megalkotása, valamint annak előírása, hogy a működési engedély a közforgalmú gyógyszertárat működtető vállalkozás tulajdonosi összetételét és a tulajdoni hányadok százalékos mértékét is tartalmazza.”

¹ Az Országgyűlésnek benyújtott T/12729. számú törvényjavaslatban 38. §

² Az Országgyűlésnek benyújtott T/12729. számú törvényjavaslatban 39. §

³ Az Országgyűlésnek benyújtott T/12729. számú törvényjavaslatban 40. §

⁴ Az Országgyűlésnek benyújtott T/12729. számú törvényjavaslatban 43. §

Megállapítható, hogy semmilyen formában nem ismerhető meg az a jogi és társadalmi érdek, amely indokolná azt a súlyos alkotmányos alapjogi sérelmet is okozó eljárást, amelyhez hasonlóan kizárólag a büntetőeljárás során alkalmazhatott mindaddig a jogalkotó.

Az európai egyezmények elvárásai, az emberi jogok és a tisztességes eljárás követelményének biztosítása nem megkerülhető! Különösen mérlegelendő az alapvető emberi jogi sérelemmel járó eljárásrend kiépítése olyan esetben, mikor bűncselekményről még a jogalkotó sem tesz említést az eljárásrend kiépítésével elérendő érdek vonatkozásában, hiszen kizárólag egy polgári jogi tényállás tisztázása érdekében adná meg a lehetőséget a jogalkotó közigazgatási eljárás során egy polgári jogi hatóságnak a büntetőjogban bevett eszközök alkalmazhatóságát.

A nemzetközi egyezményekben és az egyes európai államok alkotmányában rögzített emberi jogok olyan veleszületett jogai az embernek, amelyek csak végső esetben és akkor is csak igen szigorú garanciális intézkedésekkel körülbástyázva korlátozhatók még az állam által is. Megjegyezni kívánom, hogy ha az állam, illetve annak szervei nem e normáknak megfelelően járnak el büntetőeljárás keretében, úgy a kártalanítás mellett akár a büntethetőségi jogot is elveszíti az állam!

Azon „végső jogi helyzetek” között polgári jogi tényállásnak nincs szerepe, amelyekben az emberi jogok garanciák nyújtása melletti korlátozása megengedhető! Demokratikus jogrendben csak a büntetőeljárás az a jogi helyzet, amelyben a két érdek ütköztethető, nevezetesen az állam büntetőjogi igényének érvényesítése szemben az egyén vele született emberi jogainak biztosítása iránti érdekével.

A magyar büntetőeljárás is a törvény által meghatározott formákhoz kötött, azaz pontosan és garanciális szabályok mellett került rögzítésre az is, hogy milyen cselekmények, milyen feltételek mellett, milyen sorrendben végezhetőek el.

Sajnálatos módon az előterjesztésben a gyógyszer-kiskereskedelemmel érintett gazdasági társaságok által érintett személyek alapvető emberi jogai durván és diszkriminatív módon sérülnek, pusztán egy polgári jogi tényállás közelebről meg nem magyarázott körülményeinek felderítése érdekében.

Az előterjesztés semmilyen közelebbi magyarázatot nem ad arra, hogy az eljárás során mit is akar megismerni a hatóság, amely cél érdekében jóval a polgári jog eszközein túlmutatva megcsonkíthatja a demokratikus jogrendet. Határozott álláspontunk, hogy polgári jogi eljárás keretében felderíthető minden szerződéssel, tulajdonlással kapcsolatos kérdés, hatósági álláspont, feltevés, aggály, amelyre alapozott eljárás során kompetens és európai jogrendnek megfelelő polgári jogi anyagi- és eljárásjogi keretrendszer, továbbá igazságszolgáltatási rendszer megadja a megfelelő alapot.

Nem értjük és elfogadhatatlannak tartjuk az előterjesztő igényét ezen Gyftv-ben tervezett alkotmányos és emberi jogi alapelveket sértő módosításra annak fényében, hogy a gyógyszer-társaságok már átestek egy kötelező tulajdoni hányad módosításon 2014 januárjában és semmilyen olyan indok nem látott napvilágot, amely a büntetőeljárás szigorát hozhatná ráadásul teljes garanciális szabályok mellőzésével.

Csak példaként említjük, hogy büntetőeljárásban, tehát nem polgári jogi tényállás tisztázása során, hanem olyan esetben mikor a végső jogi eszközökhöz kell nyúlni a cselekmény súlya miatt milyen alapvető garanciális eszközök védik alapjogainkat, amelynek teljes hiány tapasztalható az előterjesztésben:

- A házkutatás elrendelésére büntetőeljárásban is a törvény a bíróságot jogosítja fel alapesetben;
- Az egészségügyi intézményben tartandó házkutatást csak a bíróság rendelheti el büntetőeljárás során is. A házkutatás csak az ügyész jelenlétében végezhető, az iratok tartalmát a házkutatás során csak az ügyész ismerheti meg;
- Nem foglalhatók le olyan iratok, amelyek tartalmára nézve a tanúvallomás megtagadható még büntetőeljárásban sem;
- Az egészségügyi intézményben tartott házkutatás során az ott talált iratok lefoglalását egyedül és kizárólag csak a bíróság rendelheti el még büntetőeljárásban is;
- A zár alá vétel elrendelésének feltétele, hogy az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonekobjásnak, illetve vagyoni előny vagy elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezésének van helye, illetőleg, ha polgári jogi igényt érvényesítenek és alaposan tartani lehet attól, hogy a kielégítést meghiúsítják.
- Az eljárás alá vont személyt jogosító bejelentés-, panasz-, kérelemtételi lehetőségei alapvetően biztosítottak büntetőeljárásban is.

Csak példázó jelleggel felsorolt garanciális elemek hiánya és az kényszerintézkedésekkel szembeni arányosság elvének teljes mellőzése is megalapozná az előterjesztés elfogadhatóságának akadályát, azonban a fő probléma, hogy az érvényesítendő társadalmi érdek teljes mértékben hiányzik a célzott módosítás vonatkozásában.

Összefoglalva álláspontunk:

Az előterjesztő semmilyen indokkal nem támasztja alá ezen törvénymódosító szándékát. Semmilyen hatástanulmány, esetismertetés, avagy bármilyen polgári jogi eljárásrend korlátait felvonultató érvrendszer nem lehető fel abban a pár sorban, amellyel ezen módosítások indokoltságát az előterjesztő alátámasztaná.

Az előterjesztésben megismert kényszerintézkedések a személyes szabadságot, a mozgási szabadságot, a személyiség integritását, a tulajdoni, vagyoni jogokat korlátozzák, és emiatt szemben állnak az alkotmányos alapjogokkal amelynek korlátozása mellett a garanciális biztosíték megteremtése alkotmányos kötelezettsége a jogalkotónak bármilyen törvényről is legyen szó, így ennek hiányában az előterjesztés elfogadása nemcsak hogy nem indokolt, hanem a jogalkotás ennek megfelelően törvénybe ütköző.

Határozott álláspontunk, hogy amennyiben az előterjesztésben szándékolt jogi szabályozás elfogadásra kerül, úgy az alkotmányosság próbáját nem fogja kiállni.